

D2 Uppföljning/delrapportering av värdefulla träd och läderbagge i Södermanlands län inom Life Coast Benefit (LIFE NAT/SE/00131)

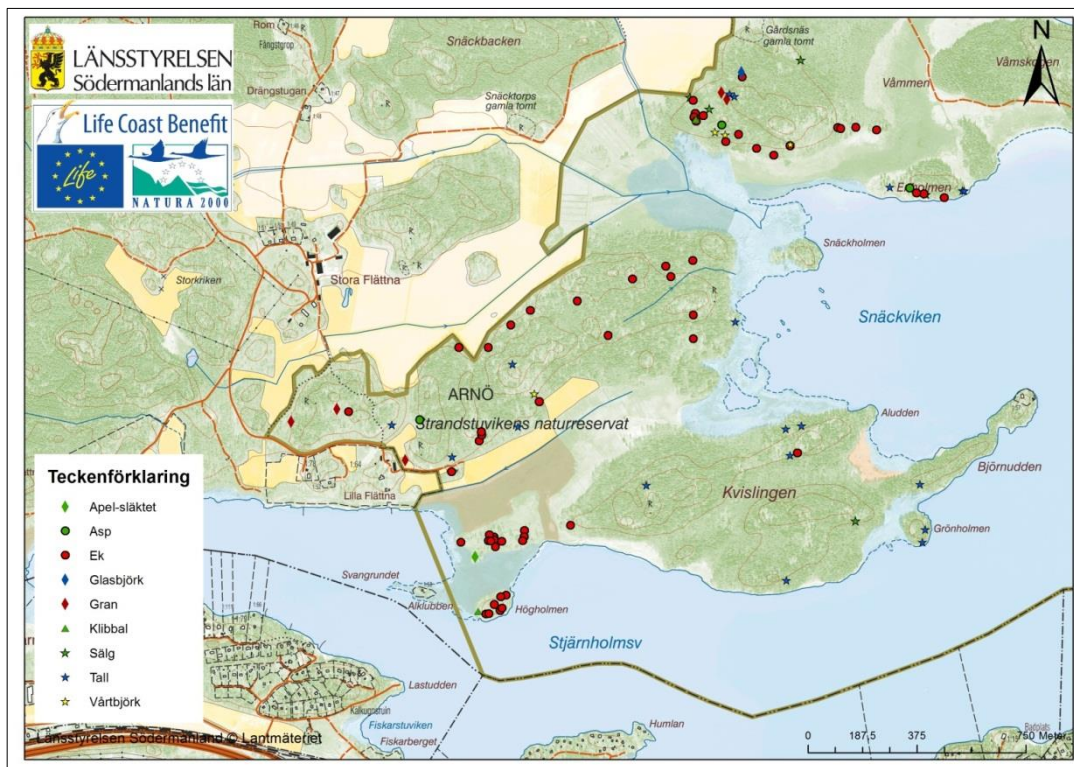
Inledning

Enligt Life-ansökan utförs i Södermanlands län en inventering av gamla träd på ytor som omfattas av olika restaureringsåtgärder i trädsiktet (Aktion C1, C2 eller C7). Inventeringsarbetet är för närvarande inte klart och i dagsläget är endast Askö och Strandstuviken färdiginventerat. För skyddsvärda träd har trädinventeringsmetodiken enligt "Kalmarmodellen" använts. De hittills inventerade områdena i objekten redovisas nedan med en kort förklarande text samt tabellutdrag/karta i förekommande fall.

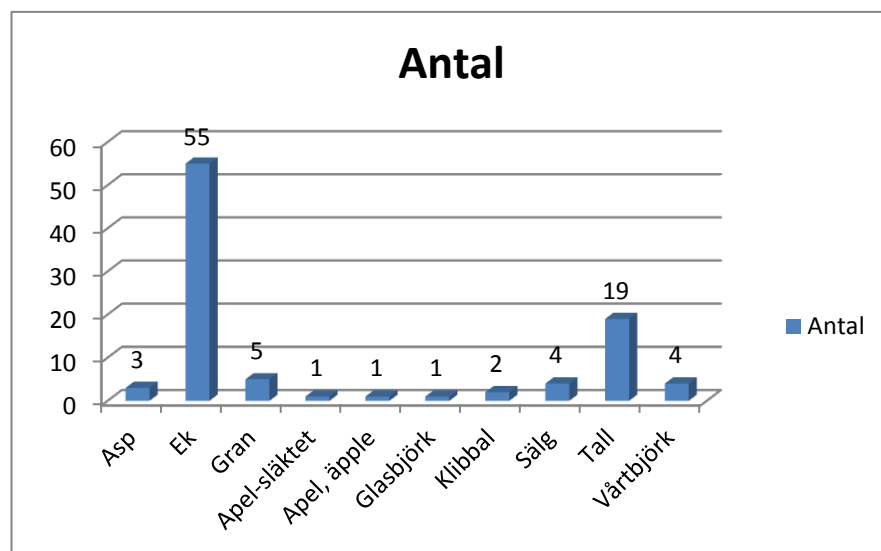
Objekt SE0220020 Strandstuviken

Innanför Strandstuvikens strandängarna breder skogsområden ut sig vilka oftast har hög bonitet och är örtrika rester från ett tidigare betydligt öppnare landskap. I många fall har de gamla hagarna nu övergått i skogsliknande bestånd med gran som dominerande trädslag. I dessa områden är det gott om död ved med bl.a. talrika grova lågor av gran. I de högsta partierna finns hållmarker med gamla tallar samt avsnitt med lövskog, där senvuxna ekar tillsammans med asp, björk och rönn bildar ett glest trädsikt. Tall och ek dominerar bland de skyddsvärda träden. Därutöver förekommer en del gran, sälg och vårtbjörk. Totalt har ca 100 skyddsvärda träd noterats. Vitaliteten är i många tillfredsställande men åtgärdsbehovet är stort när det gäller frihuggningar. Träd som bär spår av hamling är få. På halvön Kvisslingen finns flertalet grova tallar varav den grävsta är 320 cm i omkrets. Bland naturvärden kan nämnas talticka. Ca 10 procent av ekarna har mulm i varierande grad.

Karta 1. Karta över inventerade skyddsvärda träd vid Strandstuviken.

Tabell 1. Antal inventerade skyddsvärda träd av respektive art vid Strandstuviken

Art	Antal
Asp	3
Ek	55
Gran	5
Apel-släktet	1
Apel, äpple	1
Glasbjörk	1
Klibbal	2
Säl	4
Tall	19
Vårbjörk	4

Tabell 2. Omkrets för respektive inventerat skyddsvärt träd vid Strandstuvken.

Trädslag	Omkrets (cm)
Apel, äpple	125
Apel-släktet	145
Asp	226
Asp	125
Asp	155
Ek	110
Ek	234
Ek	116
Ek	188
Ek	196
Ek	248
Ek	351
Ek	285
Ek	371
Ek	283
Ek	200
Ek	300
Ek	290
Ek	300
Ek	310
Ek	280
Ek	590
Ek	200
Ek	380
Ek	300
Ek	300
Ek	240
Ek	325
Ek	315
Ek	365
Ek	275
Ek	255
Ek	335
Ek	250
Ek	365
Ek	300
Ek	160
Ek	150
Ek	170
Ek	310
Ek	320
Ek	300
Ek	300
Ek	300
Ek	155

Trädslag	Omkrets (cm)
Ek	310
Ek	260
Ek	160
Ek	145
Ek	170
Ek	160
Ek	195
Ek	175
Ek	165
Ek	160
Ek	190
Ek	170
Ek	210
Ek	280
Ek	300
Ek	225
Glasbjörk	150
Gran	240
Gran	191
Gran	236
Gran	180
Gran	240
Klibbal	200
Klibbal	145
Sälg	215
Sälg	140
Sälg	160
Sälg	235
Tall	204
Tall	198
Tall	320
Tall	257
Tall	255
Tall	175
Tall	220
Tall	280
Tall	165
Tall	240
Tall	245
Tall	140
Tall	155
Tall	170
Tall	140
Tall	260
Tall	240
Tall	145
Tall	140

Trädslag	Omkrets (cm)
Vårtbjörk	194
Vårtbjörk	245
Vårtbjörk	155
Vårtbjörk	145

Objekt SE0220129 Skärgårdsreservaten

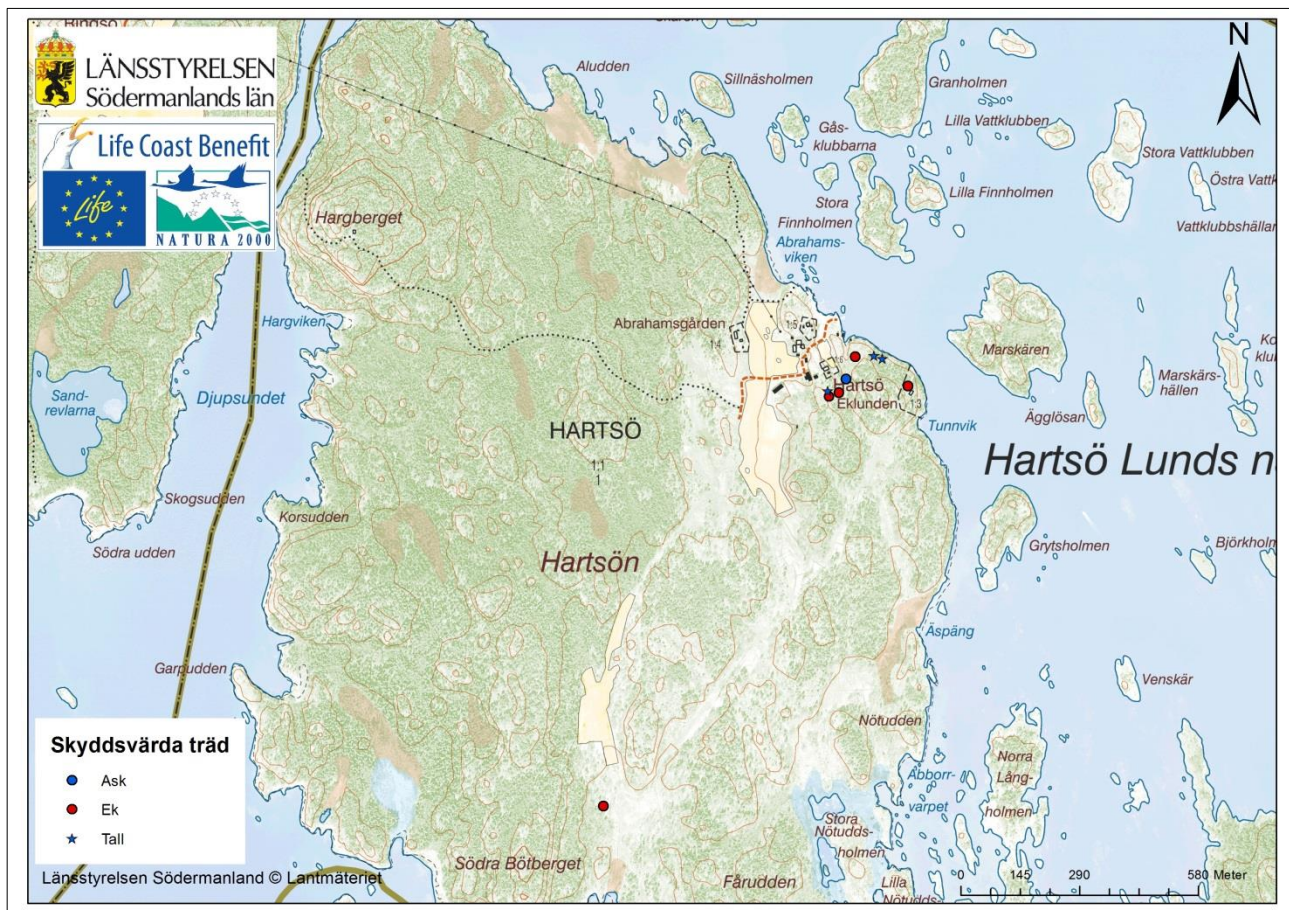
Delområde Hartsö

Odlingslandskapet på Hartsö och Enskär är unikt med stora arealer av öppen hagmark med partier av skogsbete, havsstrandängar samt slåtterängar. Träd- och buskskiktet är rikt och varierat.

Hamlade träd förekommer här och var. Söder om huvudön Hartsö ligger ön Enskär, som utgörs av ett kuperat och småbrutet odlingslandskap med hållar och strandängar där restaureringsåtgärder nyligen avslutats (ej LIFE-projekt). Även på denna vindpinade ö, längst ut i kustbandet, finns enstaka hamlade träd. Under de senaste 10 åren har nyhamling skett av ett 50-tal träd på Hartsö.

Inventeringen är påbörjad på Hartsö och Enskär. Redan nu kan konstateras att bland skyddsvärda träd på Hartsö dominerar ek, tall och ask. Andelen oxel är påfallande stor och flera av dessa har håligheter. Trädens vitalitet skiftar en hel del. I de öppna markerna har eken goda förutsättningar att fortleva. I mer halvslutna partier där både gran och tall har expanderat de senaste decennierna behöver ek, ask, oxel och tall friställas. Intressanta naturvärden på de skyddsvärda träden är lunglav, oxtungvamp och tallticka. Många träd på Hartsö har någon form av hålighet vilket med stor sannolikhet visar på ett biologisk mycket intressant område.

Karta 2. Karta över inventerade skyddsvärda träd på Hartsö.

Tabell 3. Antal inventerade skyddsvärda träd av respektive trädslag på Hartsö.

Trädslag	Antal
Ask	1
Ek	5
Tall	3

Tabell 4. Omkrets för respektive inventerat skyddsvärt träd på Hartsö.

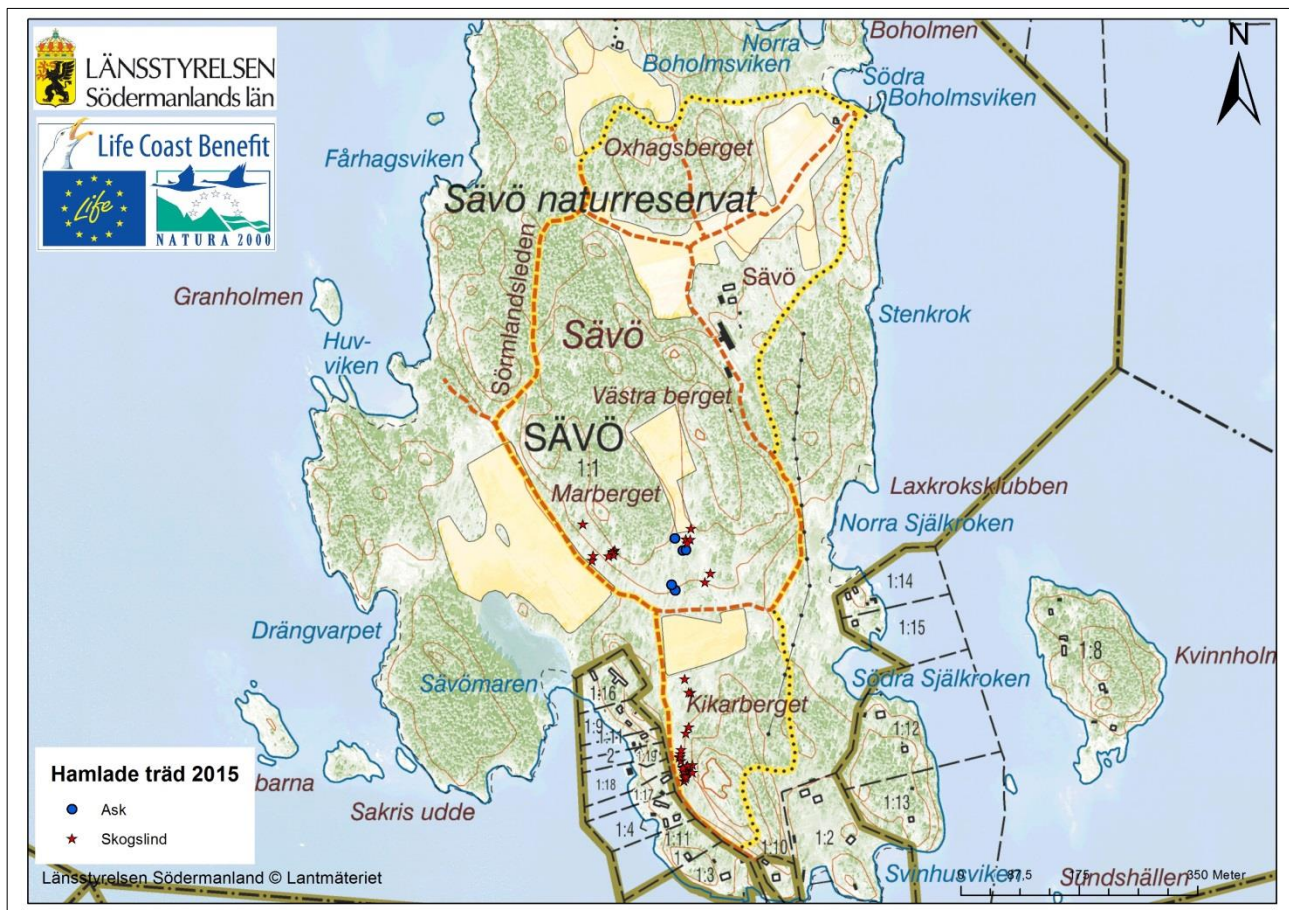
Trädslag	Omkrets (cm)
Ask	205
Ek	300
Ek	255
Ek	300
Ek	345
Ek	190
Tall	215
Tall	185
Tall	165

Delområde Sävö

Landskapet på Sävö är småbrutet med åkrar och tidigare ängsmarker lokaliserade till dalstråken och de äldre betesmarkerna förlagda till berg, kullar och skogsmark. Medelålders ekar pryder kantzonerna mellan berg och de forna ängsmarkerna och åkrarna. På södra Sävö finns välbevarade rester av ängsbruk. Stora spärrgreniga ekar finns på södra Sävö i anslutning till de gamla lotshusen. I bergsbranter finns gamla hamlade lindar. Andra grova träd som förekommer är ask och tall.

Inventeringsarbetet med att registrera skyddsvärda träd pågår på f.n. Sävö. På ön finns ett stort antal hamlade träd varav ett 100-tal bär spår av äldre lövtäkt. Åtgärdsbehovet är stort i vissa områden på ön. På södra delen finns spärrgreniga ekar som är i behov av att framröjas. Under 2015 har restaurering- och nyhamling inletts. Under sommaren 2015 om- och nyhamlades 45 träd (se tabell 6). Flera av de gamla hamlade lindarna används som bostad för storskrake och mindre hackspett. Ett 20-tal lindar innehåller mulm. På de grova ekarna finns oxtungsvamp.

Karta 3. Karta över träd hamlade på Sävö under 2015.

Tabell 5. Antal hamlade träd av respektive trädslag på Sävö.

Trädslag	Antal
Skogslind	39
Ask	6

Tabell 6. Omkrets för respektive hamlat träd på Sävö.

Trädslag	Omkrets (cm)	Hamlingsdiameter (cm)
Ask	110	4
Ask	130	6
Ask	190	5
Ask	135	5
Ask	120	8
Skogslind	45	5
Skogslind	175	7
Skogslind	160	6
Skogslind	75	7
Skogslind	120	12
Skogslind	110	5
Skogslind	70	5
Skogslind	110	10
Skogslind	110	7

Trädslag	Omkrets (cm)	Hamlings-diameter (cm)
Skogslind	90	5
Skogslind	100	5
Skogslind	130	12
Skogslind	100	12
Skogslind	70	4
Skogslind	0	6
Skogslind	140	10
Skogslind	45	5
Skogslind	40	5
Skogslind	190	7
Skogslind	280	6
Skogslind	200	12
Skogslind	230	8
Skogslind	50	15
Skogslind	145	6
Skogslind	145	12
Skogslind	75	8
Skogslind	60	60
Skogslind	55	8
Skogslind	60	10
Skogslind	90	15
Skogslind	85	5
Skogslind	255	12
Skogslind	75	12
Skogslind	55	7
Skogslind	55	10
Skogslind	170	15
Skogslind	330	18
Skogslind	65	5
Skogslind	80	15
Skogslind	360	13

Nynäs, SE0220126

Området är mycket mångformigt och innefattar en lång rad olika naturtyper som hyser träd. Här finns också botaniska värdefulla lund- och hållmarksområden betingade av ortsnära kalkförekomster och ett tidigare hagmarksbruk där lövskogen gynnats på barrträdens bekostnad. Furholmen är en betad halvö med ett unikt bestånd av grovstammiga vildaplar och hagtornsträd. Skogsområdet mellan slottet och Rundbosjön i väster och vägen mot Sandvik i öster är förhållandevis opåverkat av modernt skogsbruk. Här finns stora bestånd av naturskogskaraktär.

Inventering av skyddsvärda träd har ännu inte inletts. Redan nu kan säga att tall kommer att dominera bland de skyddsvärda träden. Därutöver förekommer här och var ek, lind och ask spridda inom objektet. Vitaliteten hos ett 100-tal grövre tallar har avsevärt förbättrats efter de åtgärder som genomförts under 2015. Men fortfarande återstår en del skötselåtgärder.

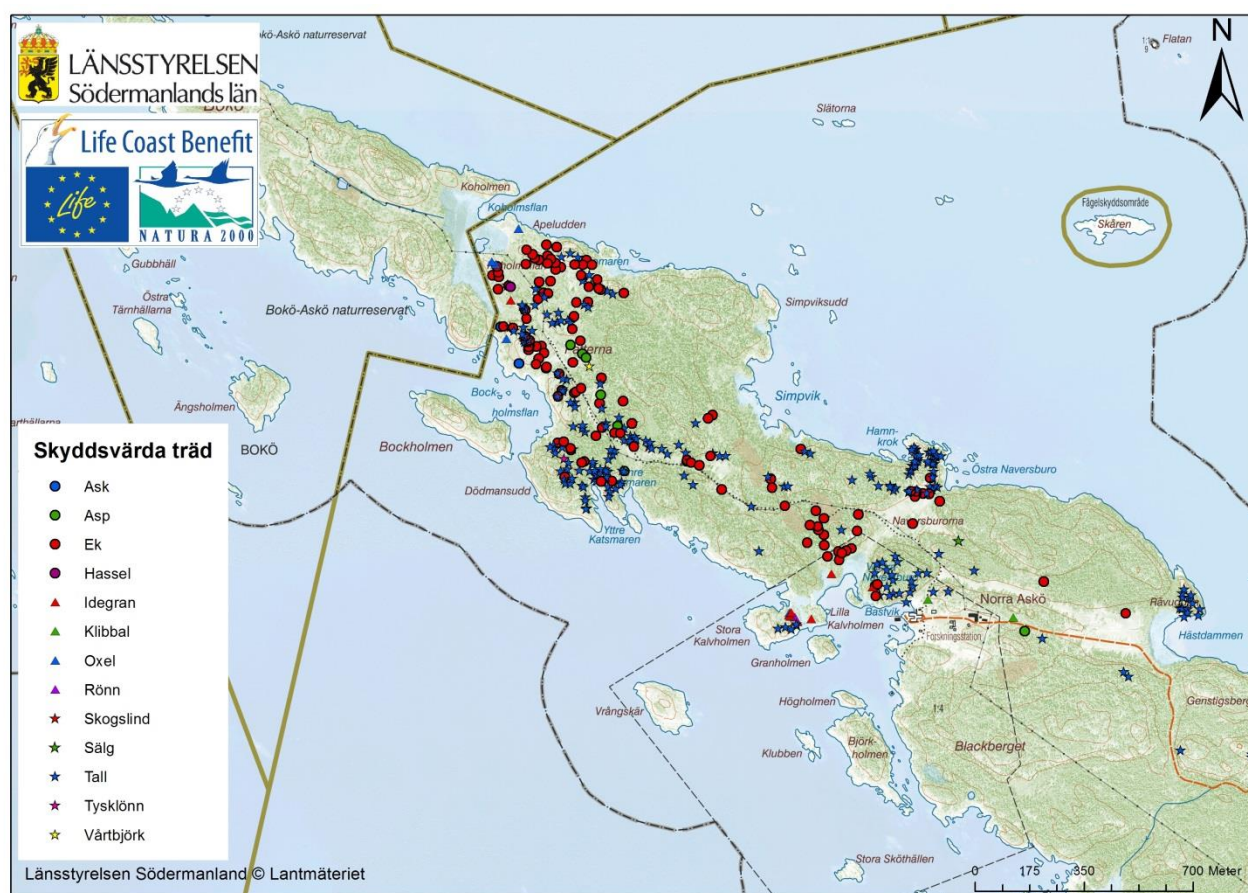

Hamlad björk, Nynäs.

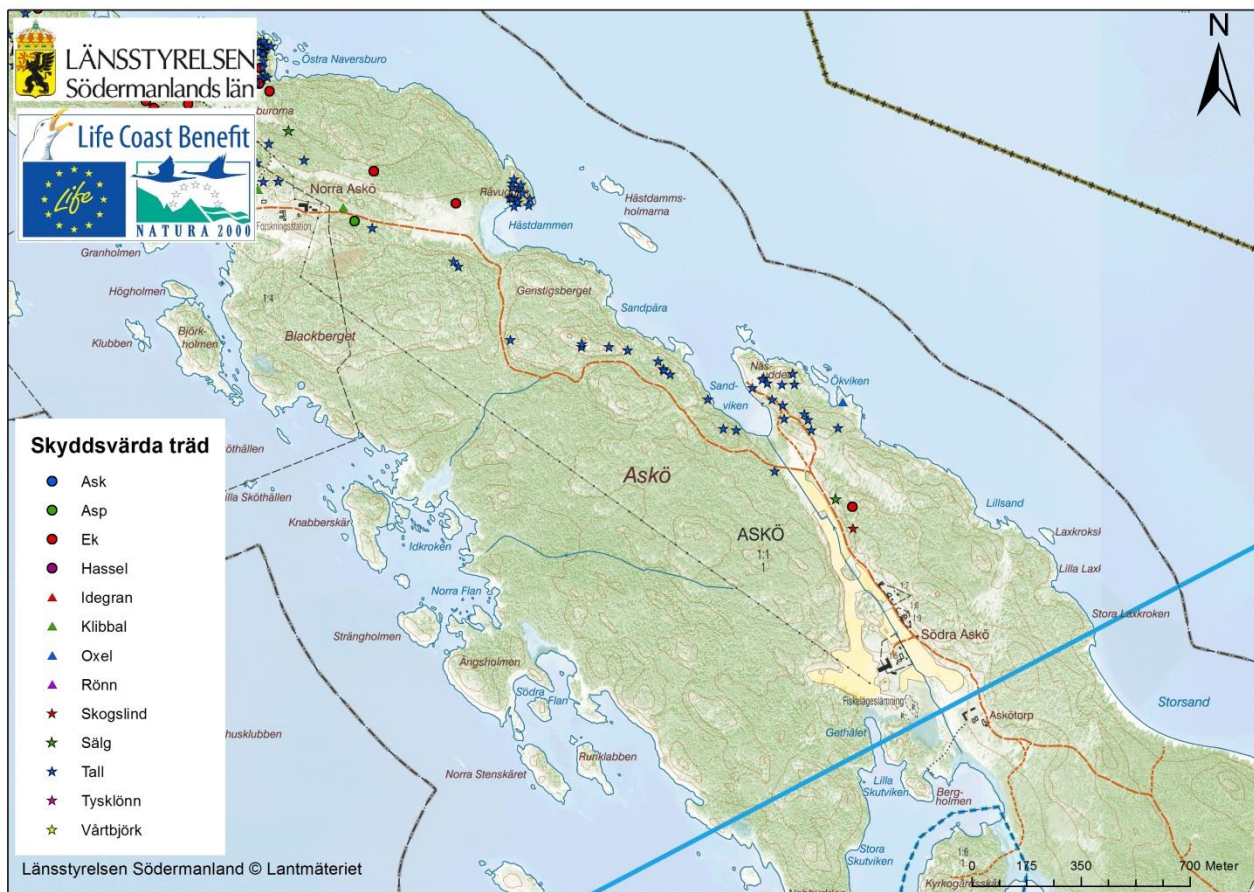
Askö, SE0220439

Skogsmarken (f.d. äldre skogsbete) uppvisar en stor mångfacettering. På norra delen av ön karaktäriseras miljön av en småkuperad terräng med en frodig barrblandskog omväxlande med kärr och hållmarker. Ekskog av lundkaraktär finns på norra delen av ön. Trädsiktet utgörs här av grov ek, ask, oxel, rönn och hassel. Lövskogen och framförallt ekarna hotas numera av allvarlig igenväxning av gran. I de centrala delarna av ön består barrskogen av mossrika risskogar och av hållmarkstallskogar. I delar av skogsmarken väster om laboratoriet förekommer 200-åriga tallbestånd som ursprungligen skyddades som domänreservat när ön ägdes av Domänverket. Tall och ek dominerar bland de skyddsvärda träden. Därutöver förekommer asp, oxel, idegran m.fl.

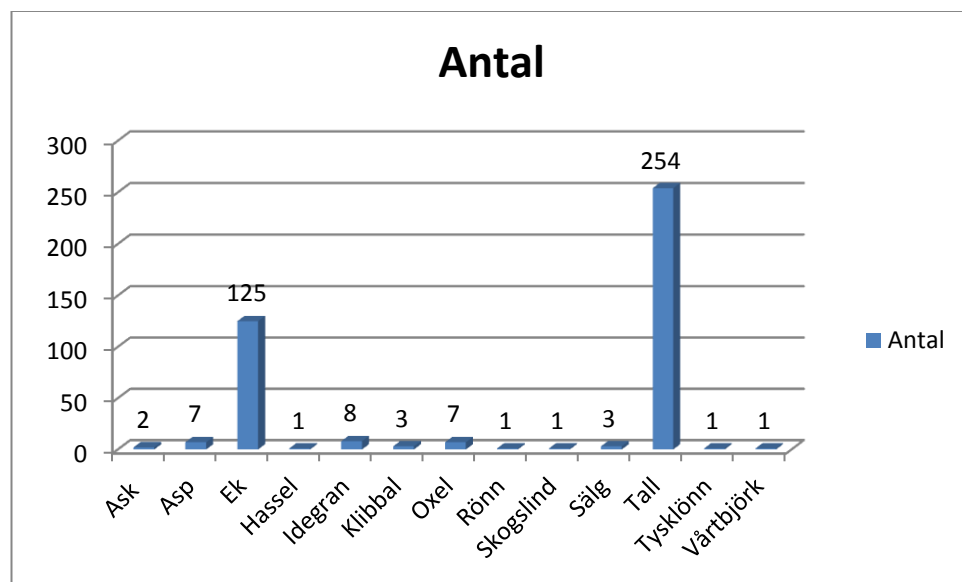
Knappt 400 skyddsvärda träd har hittills påträffats. Förekomsten av mängden träd, trädens form, och artsammansättningen visar tydligt att stora delar av ön har betats långt in på 1900-talet. Landskapet är i detta hänseende unikt. Åtgärdsbehovet är mycket stort på Askö, men vitaliteten är hos många träd ändå god. Merparten av träden kan räddas/bevaras om adekvata åtgärder sätts in i närtid. De grövsta träden (ek) är strax under 5 m i omkrets och står ofta i brynmiljöer. Andelen hamlade träd är få på ön. Naturvärdena utgörs av talticka och oxtungsvamp. Mängden håligheter på träden gör att dessa är intressanta för fågellivet.

Karta 4. Karta över inventerade skuddsvärda träd på norra Askö.

Karta 5. Karta över inventerade skyddsvärda träd på södra Askö.

Tabell 7. Antal inventerade skyddsvärda träd av respektive trädslag på Askö.

Trädslag	Antal
Ask	2
Asp	7

Trädslag	Antal
Ek	125
Hassel	1
Idegran	8
Klibbal	3
Oxel	7
Rönn	1
Skogslind	1
Sälg	3
Tall	254
Tysklönn	1
Vårtbjörk	1

Tabell 8. Omkrets för respektive inverterat skyddsvärt träd på Askö.

Trädslag	Omkrets
Ask	105
Ask	105
Ask	155
Asp	155
Asp	145
Asp	240
Asp	160
Asp	170
Asp	165
Asp	190
Ek	250
Ek	365
Ek	375
Ek	440
Ek	385
Ek	285
Ek	270
Ek	350
Ek	330
Ek	350
Ek	210
Ek	260
Ek	230
Ek	270
Ek	290
Ek	210
Ek	350
Ek	340
Ek	160
Ek	210
Ek	0
Ek	300

Trädslag	Omkrets
Ek	200
Ek	240
Ek	305
Ek	255
Ek	265
Ek	275
Ek	235
Ek	205
Ek	315
Ek	180
Ek	180
Ek	270
Ek	225
Ek	275
Ek	280
Ek	305
Ek	285
Ek	230
Ek	305
Ek	170
Ek	300
Ek	165
Ek	170
Ek	245
Ek	300
Ek	140
Ek	145
Ek	210
Ek	300
Ek	300
Ek	255
Ek	170
Ek	305
Ek	330
Ek	260
Ek	320
Ek	265
Ek	220
Ek	165
Ek	120
Ek	110
Ek	320
Ek	230
Ek	230
Ek	155
Ek	145
Ek	280

Trädslag	Omkrets
Ek	250
Ek	140
Ek	185
Ek	185
Ek	240
Ek	240
Ek	145
Ek	225
Ek	400
Ek	320
Ek	260
Ek	180
Ek	200
Ek	210
Ek	170
Ek	220
Ek	170
Ek	495
Ek	210
Ek	330
Ek	225
Ek	250
Ek	235
Ek	170
Ek	300
Ek	250
Ek	190
Ek	230
Ek	175
Ek	300
Ek	250
Ek	310
Ek	300
Ek	370
Ek	310
Ek	300
Ek	330
Ek	320
Ek	210
Ek	320
Ek	415
Ek	300
Ek	265
Ek	240
Ek	355
Ek	315
Ek	255

Trädslag	Omkrets
Ek	275
Ek	265
Ek	320
Ek	315
Ek	310
Ek	265
Ek	330
Ek	300
Ek	330
Hassel	70
Idegran	15
Idegran	6
Idegran	50
Idegran	50
Idegran	60
Idegran	45
Idegran	35
Idegran	60
Klibbal	160
Klibbal	145
Klibbal	240
Oxel	135
Oxel	145
Oxel	145
Oxel	155
Oxel	140
Oxel	105
Oxel	140
Rönn	120
Skogslind	215
Sälg	140
Sälg	145
Sälg	185
Tall	165
Tall	160
Tall	120
Tall	200
Tall	80
Tall	200
Tall	245
Tall	180
Tall	130
Tall	275
Tall	155
Tall	160
Tall	195
Tall	185

Trädslag	Omkrets
Tall	255
Tall	195
Tall	160
Tall	200
Tall	200
Tall	220
Tall	195
Tall	105
Tall	145
Tall	93
Tall	110
Tall	170
Tall	185
Tall	155
Tall	97
Tall	140
Tall	160
Tall	120
Tall	110
Tall	130
Tall	150
Tall	170
Tall	190
Tall	140
Tall	130
Tall	215
Tall	155
Tall	200
Tall	155
Tall	170
Tall	150
Tall	170
Tall	105
Tall	105
Tall	150
Tall	140
Tall	150
Tall	145
Tall	165
Tall	200
Tall	200
Tall	200
Tall	200
Tall	225
Tall	170
Tall	200
Tall	210

Trädslag	Omkrets
Tall	255
Tall	170
Tall	145
Tall	120
Tall	100
Tall	150
Tall	163
Tall	115
Tall	150
Tall	180
Tall	155
Tall	170
Tall	200
Tall	170
Tall	170
Tall	165
Tall	110
Tall	135
Tall	185
Tall	140
Tall	170
Tall	200
Tall	150
Tall	245
Tall	190
Tall	145
Tall	155
Tall	220
Tall	275
Tall	145
Tall	210
Tall	160
Tall	260
Tall	155
Tall	210
Tall	210
Tall	155
Tall	225
Tall	85
Tall	100
Tall	160
Tall	250
Tall	235
Tall	140
Tall	165
Tall	235
Tall	180

Trädslag	Omkrets
Tall	125
Tall	200
Tall	165
Tall	160
Tall	110
Tall	195
Tall	175
Tall	140
Tall	225
Tall	190
Tall	160
Tall	140
Tall	170
Tall	160
Tall	190
Tall	270
Tall	135
Tall	265
Tall	150
Tall	165
Tall	155
Tall	210
Tall	220
Tall	190
Tall	130
Tall	195
Tall	160
Tall	190
Tall	180
Tall	170
Tall	160
Tall	140
Tall	170
Tall	220
Tall	195
Tall	140
Tall	115
Tall	185
Tall	195
Tall	200
Tall	200
Tall	195
Tall	115
Tall	205
Tall	190
Tall	170
Tall	185

Trädslag	Omkrets
Tall	140
Tall	230
Tall	185
Tall	175
Tall	250
Tall	190
Tall	160
Tall	145
Tall	170
Tall	140
Tall	170
Tall	210
Tall	140
Tall	165
Tall	160
Tall	150
Tall	200
Tall	150
Tall	260
Tall	160
Tall	190
Tall	245
Tall	220
Tall	230
Tall	250
Tall	170
Tall	250
Tall	220
Tall	255
Tall	190
Tall	180
Tall	200
Tall	180
Tall	165
Tall	150
Tall	210
Tall	170
Tall	165
Tall	180
Tall	175
Tall	205
Tall	140
Tall	180
Tall	145
Tall	180
Tall	175
Tall	140

Trädslag	Omkrets
Tall	150
Tall	180
Tall	146
Tall	200
Tall	120
Tall	220
Tall	170
Tall	155
Tall	140
Tall	185
Tall	180
Tall	160
Tall	175
Tall	150
Tall	140
Tall	140
Tall	160
Tall	140
Tall	150
Tall	190
Tall	195
Tall	180
Tall	220
Tall	250
Tall	165
Tall	200
Tall	160
Tall	160
Tall	215
Tall	280
Tall	210
Tall	0
Tall	185
Tall	230
Tall	205
Tall	175
Tall	195
Tall	155
Tall	165
Tall	210
Tall	160
Tall	195
Tall	185
Tall	125
Tall	170
Tall	165
Tall	250

Trädslag	Omkrets
Tall	245
Tall	220
Tall	170
Tall	250
Tall	180
Tysklönn	180
Vårtbjörk	210